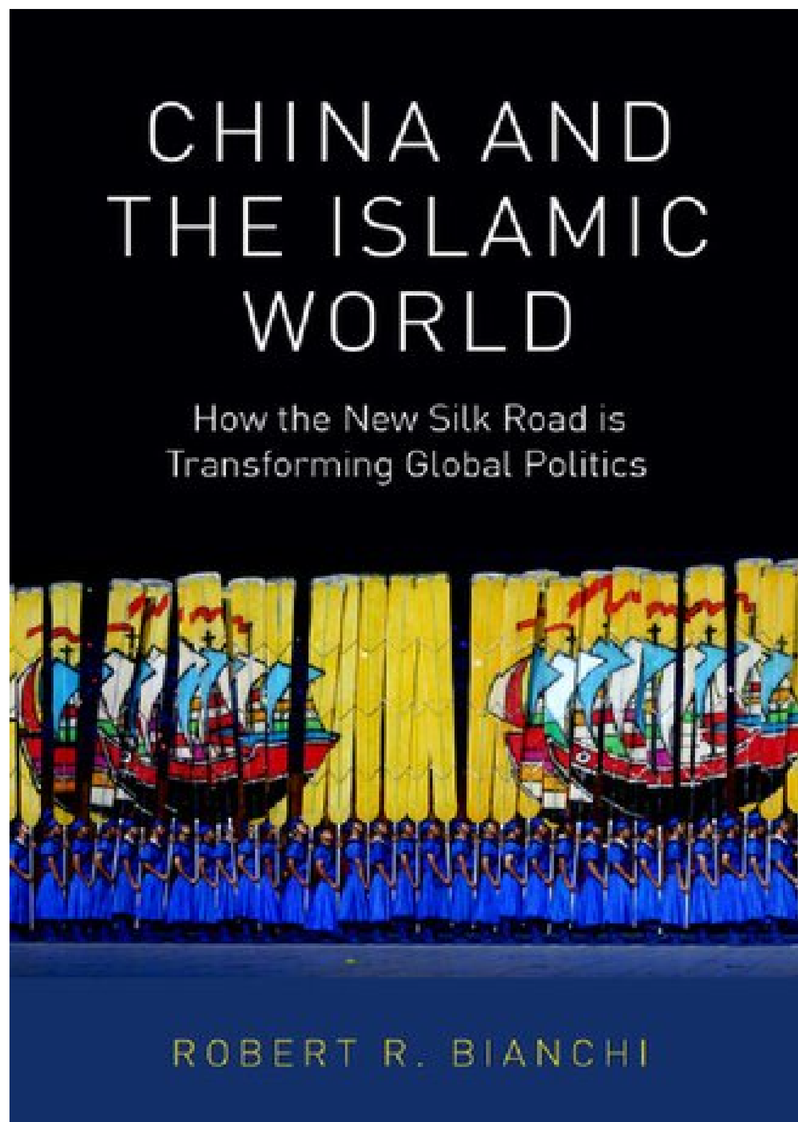

CHINA AND THE ISLAMIC WORLD
How the New Silk Road is Transforming Global Politics
ROBERT R. BIANCHI

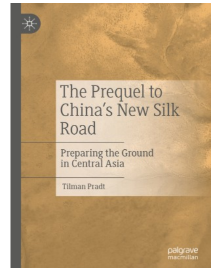
How China Is Reshaping The Global Economy: Development Impacts In Africa And Latin America 1st Edition Rhys Jenkins

https://ebookmass.com/product/how-china-is-reshaping-the-global-economy-development-impacts-in-africa-and-latin-america-1st-edition-rhys-jenkins/

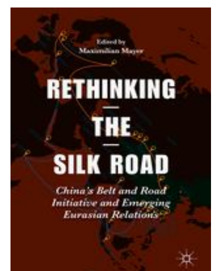
The Prequel to China's New Silk Road: Preparing the Ground in Central Asia 1st ed. Edition Tilman Pradt

https://ebookmass.com/product/the-prequel-to-chinas-new-silk-road-preparing-the-ground-in-central-asia-1st-ed-edition-tilman-pradt/

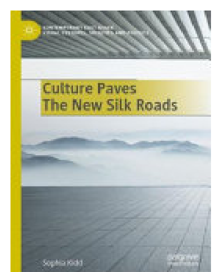
Rethinking the Silk Road: China’s Belt and Road Initiative and Emerging Eurasian Relations 1st Edition Maximilian Mayer

https://ebookmass.com/product/rethinking-the-silk-road-chinas-belt-and-road-initiative-and-emerging-eurasian-relations-1st-edition-maximilian-mayer/

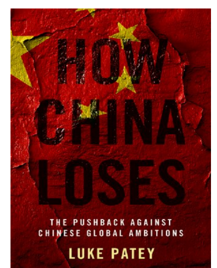
Culture Paves The New Silk Roads Sophia Kidd

https://ebookmass.com/product/culture-paves-the-new-silk-roads-sophia-kidd/

How China Loses: The Pushback against Chinese Global Ambitions Luke Patey

https://ebookmass.com/product/how-china-loses-the-pushback-against-chinese-global-ambitions-luke-patey/

CHINA AND THE ISLAMIC WORLD

How the New Silk Road is Transforming Global Politics

ROBERT R. BIANCHI

China and the Islamic World

China and the Islamic World

How the New Silk Road Is Transforming Global Politics

ROBERT R. BIANCHI

OXFORD
UNIVERSITY PRESS

OXFORD
UNIVERSITY PRESS

Oxford University Press is a department of the University of Oxford. It furthers the University's objective of excellence in research, scholarship, and education by publishing worldwide. Oxford is a registered trade mark of Oxford University Press in the UK and certain other countries.

Published in the United States of America by Oxford University Press
198 Madison Avenue, New York, NY 10016, United States of America.

Library of Congress Cataloging-in-Publication Data
Names: Bianchi, Robert, 1945- author.
Title: China and the Islamic world : how the new Silk Road is
transforming global politics / Robert R. Bianchi.
Description: New York, NY : Oxford University Press, 2019. |
Includes bibliographical references and index.
Identifiers: LCCN 2018040398 (print) | LCCN 2018055643 (ebook) |
ISBN 9780190915292 (updf) | ISBN 9780190915308 (epub) |
ISBN 9780190915285 (hardback) | ISBN 9780190915315 (online content)
Subjects: LCSH: Middle East—Foreign relations—China. | China—Foreign relations—Middle East. | Islamic countries—Foreign relations—China. | China—Foreign relations—Islamic countries. | Middle East—Foreign economic relations—China. | China—Foreign economic relations—Middle East. | Islamic countries—Foreign economic relations—China. | China—Foreign economic relations—Islamic countries. | World politics—21st century. |
BISAC: RELIGION / Religion, Politics & State. | RELIGION / Islam / General.
Classification: LCC DS63.2.C5 (ebook) |
LCC DS63.2.C5 B53 2019 (print) | DDC 327.51017/67—dc23
LC record available at https://lccn.loc.gov/2018040398

9 8 7 6 5 4 3 2 1

Printed by Sheridan Books, Inc., United States of America

For 美丽丽, *Mei Li Li*
who led me to China

CONTENTS

LIST OF FIGURES

LIST OF TABLES

QUOTATIONS

"We are heirs to two Silk Roads: not the ancient and the modern, but the invented and the reinvented."

—TAMARA CHIN, "The Invention of the Silk Road, 1877,"
Critical Inquiry, Autumn 2013, p. 194.

"Marco Polo describes a bridge, stone by stone.
'But which is the stone that supports the bridge?' Kublai Khan asks.
'The bridge is not supported by one stone or another,' Marco answers, 'but by the line of the arch that they form.'
Kublai Khan remains silent, reflecting. Then he adds: 'Why do you speak to me of the stones? It is only the arch that matters to me.'
Polo answers: 'Without stones there is no arch.' "

—ITALO CALVINO, *Invisible Cities*, translated by William Weaver,
London: Vintage Books, [1972] 1997, Chapter 5, p. 74.

" . . . [W]anting to understand Southeast Asia without integrating a good deal of southern China into our thinking is like wanting to give an account of the Mediterranean world after removing Turkey, the Levant, Palestine, and Egypt."

—DENYS LOMBARD, "Another 'Mediterranean' in Southeast Asia,"
translated by Nola Cooke, *The Asia-Pacific Journal*,
March 1, 2007 (original in 1998).

"Conventional views of how the modern world has been forged do not prepare us to identify patterns of diversity that have existed in the past and present within world regions, patterns that are not simply miniature

versions of global variations . . . Large world regions form an alternative to the local and global that strike so many Anglo-American analysts as crucial."

—ROY BIN WONG, "East Asia as a World Region in the 21st Century," *Nihon Kezai Shimbun*, August 13, 2004.

"Just as Latin Christianity and Turkish Islam shared a Mediterranean where Jews and northern Europeans also traded, so was China's northwestern frontier inhabited by people of diverse cultures: Tibetan, Mongolian, Han Chinese, and Sino-Muslims. The two regions were also connected across vast expanses by the flow of merchants who travelled long distances."

—ROY BIN WONG, "Entre monde e nation: les régions braudéliennes en Asie," *Annales*, 2001, p. 19, translated by the author.

"From the beginnings of the Eurasian and African world-system, China played a crucial role. Every period of growth in the world-system followed China's phases of unification and its economic rises, with the Chinese momentum spreading like a wave from east to west, reaching the West with some delay . . . Conversely, each Chinese recession initiated a downward trend in the system and/or its restructuring."

—PHILIPPE BEAUJARD, "The Indian Ocean in Eurasian and African World-Systems before the Sixteenth Century," *Journal of World History*, December 2005, p. 424.

"[T]he entire Afro-Eurasian landmass has been linked by complex networks of exchange since at least the Bronze Age . . . Afro-Eurasia has a common history despite the ecological and cultural variety of its many different regions . . . [T]he Silk Roads played a fundamental role in creating and sustaining the unity of Afro-Eurasian history."

—DAVID CHRISTIAN, "Silk Roads or Steppe Roads? The Silk Roads in World History," *Journal of World History*, Spring 2000, pp. 1–2.

"[I]t may be a profound mistake to focus primarily . . . on the various component regions or 'civilizations' of Eurasia. Instead, to understand the history of each of these parts, it is necessary to see that there is, underlying them, a single Afro-Eurasian history, which is distinct from the history of other major world zones . . . For Afro-Eurasian societies

shared many important things as a result of the exchanges that occurred along the Silk Roads."

—DAVID CHRISTIAN, "Silk Roads or Steppe Roads? The Silk Roads in World History," *Journal of World History*, January 2000, p. 18.

"The rise of modernity itself can best be seen as a product of the rich economic and technological synergy generated over several millennia between different parts of Eurasia, rather than as a product of the peculiarities of any particular regional culture or 'civilization.' "

—DAVID CHRISTIAN, "Silk Roads or Steppe Roads? The Silk Roads in World History," *Journal of World History*, January 2000, p. 21.

PREFACE

My travels in China really began in Mecca, but more by chance than design. When I made the Hajj in 1989, I had no inkling that the path would lead to Nanjing, Shanghai, Xinjiang, Yunnan, and Hong Kong. The first spark came with the sight of so many pilgrims from Southeast Asia—particularly Indonesia, Malaysia, and Singapore—who seemed so out of place in the Arabian desert.

The common thread between them was a flair for group organization. They had a confidence and direction that stood out amid the confusion of most Arab, African, and South Asian pilgrims who kept bumping into one another and pushing against the flow, creating bottlenecks that put everyone in danger. The Indonesians were instantly identifiable by the bright batik suits that signaled their hometowns and districts. Malaysians wore coordinated shirts and dresses with their national flag stitched on the back. Most of them had paid for the Hajj with installments years in advance as though mortgaging a second home they would only visit far in the future. But it was the Singaporeans, especially the tiny young women, who caught everyone's eye—always springing up by the dozen with arms locked so tightly they could slice through the thickest crowd and vanish before anyone figured out who they were.

Once I grasped East Asia's growing power in the Islamic world, it was natural to visit these countries when doing fieldwork for my study of Hajj and politics. That was when I first encountered the profound overlap and interpenetration of Islamic and Chinese civilizations that has intrigued me ever since. In 1996, while traveling through the neighborhoods of Singapore, the states of Malaysia, and the islands of Indonesia, I saw that every community

was a hybrid, combining Muslim and Chinese elements in countless ways on every level.

My visit coincided with the simultaneous celebrations of Ramadan and the Chinese lunar New Year. Adherents of both traditions were eager to display their connections and rivalries with special intensity. All of the conventional boundaries and dichotomies blurred and faded together—only to re-emerge around the corner or down the road where they jostled for a different balance. Race, language, cuisine, dress, architecture, music, children's games, crafts, boat designs, farming patterns—all were so similar across religious communities it was hard to know what was Islamic and what was Chinese, what was indigenous and what was imported.

In Kuala Lumpur's side streets, political candidates gave stump speeches in four languages—Hokkien Chinese, Malay, English, and Mandarin. In Singapore shopping malls, the first performances of the Beijing Opera met with suspicion from older Chinese locals who were perplexed by both the language and the political implications. Meanwhile, Malay and Indian Singaporeans joined the delighted tourists in waves of applause. Downtown Jakarta was buzzing with gossip about the Suharto family's recent Hajj, including the Chinese Muslim timber baron, Bob Hasan, who tagged along and appeared everywhere in the official photos. Although Suharto was trying to send a message of personal piety and interracial brotherhood, it was clear that the effort had miscarried. The city's poor viewed the Hasan connection as simple cronyism and it stoked their resentment of Chinese privilege regardless of religion—resentment that soon erupted in the anti-Chinese riots that accompanied Suharto's overthrow.

These post-Hajj journeys to Southeast Asia convinced me that I had to start learning Chinese if I wanted to explore the multicultural worlds I was discovering. That decision eventually led me to Nanjing, where my wife and I lived and traveled for three years (2006–2009) while I was helping to create a graduate program in international law at the Johns Hopkins-Nanjing University Center for Chinese and American Studies. The following year, I visited Qatar University where I taught Islamic studies and international politics to young women from the Persian Gulf countries and Africa. Then, we moved to Singapore—my original gateway to East Asia—for three more years (2011–2014) to help launch a Middle East Research Institute at the National University of Singapore. Soon thereafter, we returned to China, hosted by the Shanghai International Studies University, for a Fulbright year of research and lecturing across mainland China, Hong Kong, and Taiwan (2015–2016).

It was during these busy years that I gained the materials, language skills, friendships, and experiences that made this book possible. A wide network of generous and distinguished scholars—Asian, Middle Eastern, Western, and Afro-Eurasian—guided me in tracing China's long encounters with Islam in many eras and disciplines. Conference organizers and editors in several countries have given me invaluable opportunities to develop, debate, and refine my thinking. I am deeply grateful to all of these colleagues for their encouragement and kindness.

Some of my informants and friends would prefer not to be mentioned by name, but there are many I can thank openly. In Nanjing, Hua Tao and Robert Daly were superb guides to Chinese history and diplomacy. Ma Shuang Shuang and a number of Nan Da graduate students patiently helped me improve my speaking and reading skills in Chinese. The Tang poems and tongue-twisters they taught me have become a permanent part of my dream life. In Doha, I enjoyed the hospitality of Amira Sonbol and Ahmad Ibrahim and the freewheeling debates that my students unleashed at every meeting.

Singapore exposed me to a rich collection of international experts in multiple disciplines. The Asia Research Institute was a constant source of stimulation thanks to Prasenjit Duara, Arun Bala, and Michael Feener who allowed me to join dozens of seminars and workshops blending Asian civilizations, comparative religion, and social science. I would also like to thank Chen Weitseng and Juliette Duara of the Law School; Wang Gungwu, Guo Liangping, and Qian Jiwei at the East Asian Institute; and Lilia Labidi and Ali Kadri from the Middle East Institute.

During my Fulbright research year in China, I was fortunate to be the guest of the Middle East Studies Institute of the Shanghai International Studies University where I met many of China's top scholars and diplomats specializing in Middle Eastern affairs. Several other universities and research centers invited me for lectures and conferences, including Nanjing Normal University, Fudan University, Tongji University, Sichuan University, The Ocean University of China, Ningxia University, the Shenzhen Municipal Government, the Shanghai Institute of American Studies, and the Hopkins China Forum. In every case, scholars were eager to share their writings and viewpoints, influencing my thinking on countless issues long after we parted company.

A number of scholars in Europe and the Middle East invited me to present the early findings of my research in international conferences and seminars. I am most grateful to the Sudairy Foundation in Al-Ghat, Saudi Arabia; the National Museum of Ethnology in Leiden, Netherlands; Goethe

Exploring the Variety of Random Documents with Different Content

Sybert nauroi. "Ei, Miss Marcia; en edes koettanut sitä. Jäin tänne koska — halusin puhua teidän kanssanne".

Hiljaisuus seurasi näitä hänen sanojaan. Sybert ryhtyi perinpohjin kohentamaan pesää. Kun hän lopulta laski hiilihangon kädestään, hän virkkoi tavallisella äänellään: "Esitän teille anteeksipyyntöni — tahdotteko ottaa sen korviinne?"

"Minkä vuoksi?"

"Teillä näyttää olevan paljonkin minua vastaan — suostutteko, ettemme takerru yksityisseikkoihin. Esitän yleisen anteeksipyynnön."

"Senkö vuoksi, että sanoitte minua 'Vehnäprinsessaksi'? Oh niin, suon sen anteeksi. Myönnän, että olitte siihen oikeutettu."

Sybert nojautui eteenpäin rypistäen hiukan kulmiaan.

"En missään tapauksessa ollut oikeutettu; se ei ollut ystävällisesti eikä ritarillisesti tehty ja olen pahoillani, että sanoin niin. Voin vain luvata käyttäytyä vastaisuudessa paremmin."

Marcia teki liikkeen osoittaakseen ettei halunnut puhua siitä enempää.

"Sallitteko, että kerron mitä hyvää teidän rahanne on saanut aikaan."

"Ei, älkää kertoko! En tahdo kuulla. Tiedän miten kauheata se on ja uskon, että käytitte rahani niin hyvin kuin oli mahdollista. Olen iloinen, jos siitä on ollut hyötyä. Isäni lähettää hiukan vehnää, joka saapuu tänne parin viikon kuluttua."

"Miss Marcia", Sybert virkkoi hitaasti, "toivoisin, että ette ottaisi tätä asiaa niin pahalta kannalta. Setänne oli aivan suunniltaan puhuessaan teille, eikä hän itse aavistanut mitä sanoi. Hän on kauhean pahoillaan siitä. Hän kertoi minulle tänään, että hän pelkää tärvelleensä teidän kesäilonne, eikä hän kuitenkaan mistään hinnasta olisi tahtonut loukata teitä."

Marcian silmät täyttyivät äkkiä kyynelillä ja hän puri huultaan. Sybert kumartui eteenpäin ja kohensi pesää.

"Tahtoisin puhua teidän sedästänne", hän virkkoi katse kiinnitettynä palaviin kekäleihin. "Hän on hienoimpia miehiä mitä milloinkaan olen tuntenut. On harvinaista, että mies hänen asemassaan saavuttaa mitään huomattavampaa — tarkoitan nimittäin henkisessä suhteessa; siinä on monet kiusaukset. Moni ihminen, joka omistaa yhtä suuren rikkauden ja samalla lailla kehittyneen maun, tyytyy vain kokoamaan norsunluuveistoksia ja hopeata varoita ja muuta törkyä. Ei kukaan ymmärrä miten paljon teidän setänne tekee, kaikkein vähimmin ne, joiden hyväksi hän uhrautuu. Hän tekee sen kaikessa hiljaisuudessa pyytämättä mitään kiitosta itselleen. Mutta olen varma, että pieninkin kiitollisuudenosoitus ilahduttaisi häntä; mutta joka puolella häntä vain parjataan. Tämä vehnäjuttu sai asiat vielä kireämmiksi, eikä ihme että hän sen vuoksi on hiukan ärtynyt nykyään. Tuona iltana hän oli eräästä roomalaisesta sanomalehdestä lukenut vallitsevasta kurjuudesta, ja minä pääsin juuri kertomasta teidän yhteentörmäyksestänne kyläläisten kanssa, kun te astuitte sisään. Tulitte onnettomana hetkenä, ja silloin hän menetti tasapainonsa. Toivoisin että te osoittaisitte hänelle ystävällisyyttä niin paljon kuin mahdollista, sillä maailmalla häntä parjataan ja —" Sybert epäröi hetken — "sen vuoksi hän tarvitsee myötätuntoa kotona."

Marcia veti syvään henkeään.

"Nyt ymmärrän setäni", hän virkkoi. "Olen toisinaan ajatellut —" nyt hänkin vähän epäröi — "ettei hän ole oikein onnellinen, vaikka en tiennyt syytä siihen. En tietystikään soimaa häntä siitä mitä hän sanoi; tiedän että hän oli hermostunut eikä tarkoittanut sitä mitä puhui. Mutta joka tapauksessa oli hyvä, että kuulin totuuden. Mitä taas tuohon vehnäjuttuun tulee", hän jatkoi, "ei isääni voi siitä syyttää niinkuin te luulette. Hän ja setä eivät ymmärrä toisiaan, mutta minä ymmärrän heidät kummatkin, ja jos olisin aikaisemmin saanut tietää asian, olisin voinut sen ehkäistä. Hänellä ei ole pienintäkään halua vahingoittaa Italiaa yhtä vähän kuin mitään muutakaan maata. Hän vain tahtoi päästä muita edelle ja — tiedättehän mistä miehet pitävät — saada ihmisten katseet itseensä kääntymään. Hän on sangen nopsa; hän on kaukonäköisempi kuin muut; jo edeltäkäsin hän tietää mitä on tapahtuva, ja voiko silloin vaatia että hän olisi käyttämättä olosuhteita hyväkseen? Tietysti" — Marcia karahti punaiseksi — "hän haluaa myöskin rahaa; mutta se ei ole ainoa tarkoitusperä, sillä hän ei käytä sitä saatuaan sen hankituksi. Häntä huvittaa antaa toisille selkään, hän rakastaa voimaa, jonka se tuottaa. Pelkäänpä", hän lisäsi liikuttavan hellästi hymyillen, "että minun on mentävä kotiin pitämään häntä aisoissa."

"Oh, Miss Marcia, tiedämmehän kaikki varsin hyvin, ettei teidän isänne ensinkään tahtonut ehdoin tahdoin vahingoittaa Italiaa eikä mitään muutakaan maata. Ja totta puhuen, ei amerikkalaisten vehnäkeinottelu ole ollut lainkaan niin suurena syynä Italiassa vallitsevaan kurjuuteen, kuin hallitus on koettanut uskotella. Yksinkertainen totuus on, että teidän isänne on vain pantu syntipukiksi. Samalla kun Rooman sanomalehdet ovat visusti

vaienneet muutamista asioista, on niillä ollut paljon puhumista Amerikan Vehnäkuninkaasta."

"Ovatko ne puhuneet hänestä hyvin pahaa?"

Sybert hymyili hiukan.

"Eipä niissä juuri sellaista liene, jota hän haluaisi leikata irti säilytettäväksi."

"Eikö totta, että meidän kutsumme ensi viikolla tuntuvat kerrassaan sydämettömiltä — on aivan kuin pitäisimme tanssiaisia, vaikka naapurissamme on hautajaiset? Olisin tahtonut peruuttaa koko asian, mutta setä tuli niin pahoilleen, että luovuin siitä ajatuksesta."

"Ei mitenkään. Se olisi tyhmää ja hyödytöntä. Jos muutamien ihmisten on kärsittävä, ei siltä kaikkien tarvitse olla onnettomia."

"Luonnollisesti ei", Marcia myönsi miettiväisesti; sitten hän lisäsi: "Oli niin paljon hauskempi elää silloin, kun en tiennyt mitään maailman kurjuudesta — toivoisin melkein, ettei minun olisi tarvinnut joutua sitä näkemään!"

"Miss Marcia, sanoin teille kerran, että on helpotus joskus nähdä ihmisiä, jotka ovat läpeensä huolettoman iloisia; jotka kulkevat tanssien yli syvyyksien tietämättä että niitä onkaan. Sen, joka kerran on itse käynyt noiden kuilujen pohjalla ja tuntee kaikki niiden kauhut — joka luulee jo kantavansa niiden leimaa itsessään — sen on suloista kerran tavata ihmisiä, joilla ei ole aavistustakaan kurjuuden olemassaolosta. Mutta kuitenkin, luuletteko että tuollaista sokeutta saattaa kunnioittaa? Ettekö usko, että ihminen on arvokkaammassa

merkityksessä onnellinen, jos hän elää elämäänsä avoimin silmin ja ottaa niin pahan kuin hyvänkin vastaan todellisena?"

Marcia istui ääneti hetken aikaa nähtävästi miettien hänen sanojaan
Sitten Sybert taas jatkoi: —

"Mitä taas teidän kutsuihinne tulee, arvelen että voitte tanssia hyvällä omallatunnolla. Olettehan tehnyt mitä olette voinut ja vastaisuudessa teette vielä paljon enemmän."

"Pelkäänpä etten omantuntoni vuoksi tahtonut peruuttaa tanssiaisia",
Marcia tunnusti hiukan hymyillen tuntiessaan itsensä syylliseksi.
"En yksinkertaisesti voi sietää seurustelua ihmisten kanssa. Minusta tuntuu, että he minulle puhuessaan aina mielessään nimittävät minua
'Vehnäprinsessaksi'."

"Tuo on hyvin lapsellista. Se hinta teidän täytyy maksaa. Mutta älkää antako sen kiusata itseänne; sillä on varma asia, ettei täällä ole montakaan miestä, jotka eivät itse haluaisi olla 'vehnäkuninkaita', jos heillä vain olisi siihen tilaisuutta, — vaikka he jo edeltäpäin tietäisivät miten paljon kurjuutta se toisi tähän runneltuun maahan. Mutta nyt ehdotan, että jätämme vehnäasian rauhaan. Te olette jo ilmankin ajatellut sitä aivan liikaa."

"Te ette ole erittäin optimistinen ihminen, Mr. Sybert."

"Oh, se on totta. Minä en, nähkääs, ole sokea. Täytyy olla italialainen, jotta tässä maassa saattaisi olla optimisti."

"Pidättekö italialaisista vai ettekö?" Marcia kysyi. "Toisinaan näytätte pitävän, kun taas toisinaan on kuin inhoisitte heitä."

"Totisesti minä pidän heistä; olen syntynyt Italiassa."

"Mutta tehän olette amerikkalainen", Marcia virkkoi kiihkeästi.

Sybert nauroi tytön innolle.

"Tietysti tahdotte olla amerikkalainen", hän intti.

"Henry James sanoo, Miss Marcia, että ei voi itse valita itselleen isänmaata paremmin kuin isänäitiäkään."

Marcia tuijotti hetken aikaa ääneti tuleen, ja Sybert katseli häntä sivulta nojautuen taapäin tuolissaan. Hän hämmästyi Marcian seuraavasta huomautuksesta.

"Sanoitte kerran, Mr. Sybert, että jokaisella ihmisellä on jokin aate. Olen itsekseni kysellyt minkä hyväksi te elätte."

Omituinen ilme levisi Sybertin kasvoille.

"Ettehän voi vaatia että kertoisin; olen diplomaatti."

"Minulla on käsitys, ettei sillä ole paljonkaan tekemistä diplomatian kanssa."

"Olisin kehno diplomaatti jos kertoisin."

"Mr. Sybert, te teette ihmisiin sangen omituisen vaikutuksen. On aivan kuin te näyttelisitte jotain osaa tahtoen alati peitellä ihmisiltä sisimpänne."

"Anarkistin täytyy olla varovainen; poliisi —"

"Sitä minä juuri uskon teistä!" Marcia huudahti.

"Älkää nyt säikähtykö. Vakuutan teille, etten ole. Mutta", hän jatkoi, "tällaisessa maassa tahtoisi toden totta olla anarkisti ja kohdistaa kaiken toimintansa siihen! Oh, en minä mieletön ole", hän lisäsi vastaukseksi Marcian hymyilyyn. "Me elämme yhdeksännellätoista vuosisadalla emmekä kolmannellatoista. Anarkia kuuluu samoihin hämäriin aikoihin kuin feodalismi."

"En osaa asettaa teitä mihinkään puolueeseen. Tahdon aina tietää, ovatko ihmiset demokraatteja vai tasavaltalaisia, presbyterisiä vai episkopaalisia. Silloin aina tietää mikä on heidän sydämellään ja osaa olla loukkaamatta heidän tunteitaan."

"Pelkäänpä ettei minua tarvita missään noin kunnianarvoisessa puolueessa", nauroi Sybert.

"Toiselta puolen voisi teitä luulla katolilaiseksi, kun puolustatte pappeja; mutta seuraavassa hetkessä jo moititte heitä ja silloin arvelee, että teillä ei ole mitään uskontoa."

"Tuollaista luokittelukiihkoa! Mikä ero siinä on, jos ihminen lukeutuu katolilaisiin, baptisteihin, unitaareihin tai buddalaisiin? Kaikki on samaa. Eihän ihmisen välttämättä tarvitse olla vailla uskontoa, vaikka hän ei kuulukaan mihinkään lahkokuntaan."

"Mr. Sybert", Marcia virkahti, "olen ollut hirveän epäluuloinen teihin nähden. Tiesin, että ette ole juuri sitä, miltä näytätte, ja luulin teitä huonommaksi; mutta nyt alan pitää teitä harvinaisen hyvänä ihmisenä."

"Oh, kuulkaa mitä sanon, Miss Marcia. Mihin te oikein tähtäätte? Tahdotteko että tunnustaisin kantavani jouhipaitaa takkini alla? — Luulen, että saatte jättää sen munkkiystävämme osalle tuolla vuoristoluostarissaan."

"En tarkoittanut juuri sitä. Ruoskinta ja jouhipaita ovat minusta jotenkin mitättömiä hyveen ilmaisumuotoja."

"Kyllä tuollainen nuori vahva ihminen tekee tosiaan huonon kaupan", Sybert myönsi, "kun luopuu koko elämästään vain saadakseen sielunsa paratiisiin."

"Ja kuitenkin, jos hän koko sydämestään toivoo pääsevänsä sinne ja on valmis uhraamaan —"

"Silloin hän pitää sieluansa hyvin kallisarvoisena. Minä en milloinkaan katsoisi omaa sieluani koko elämän kestävien ponnistusten arvoiseksi."

"Minun mielestäni ihminen itse määrää sielunsa hinnan."

"Niin, tietysti, jos pitää sieluaan hatturasiassa, voi sen säilyttää tahrattomana loppuun asti; mutta minkä arvoinen on sielu, josta ei ole mitään hyötyä? Onhan paljon parempi elää lähimmäistensä keskuudessa, ja auttaa heitä säilyttämään sielunsa puhtaina, sillä uhallakin, että oma sielu samalla hiukan tahraantuisi."

"Niin, ehkäpä se on totta", Marcia myönsi. "Sellaiset tahrat varmaan lopulla pyyhitään pois."

"Uskon sen, jos asioita arvostellaan oikein."

"Mutta minua säälittää sittenkin tuo nuori munkkiparka; hänelle on niin suuri pettymys, kun hän, tuodessaan uuden, kirkkaan sielunsa huomaa, ettei sitä pidetäkään yhtään parempana kuin joitakin niistä likaisista sieluista, jotka ovat laahautuneet halki maailman."

"Se on hänelle aivan oikein", Sybert selitti. "Hänen olisi pitänyt ajatella toisten sieluja enemmän kuin omaansa."

"'On vaarallista leikkiä sieluilla ja syytä varoa omaansa'", saneli Marcia.

"No niin", Sybert hymähti, "en tahdo väitellä, kun sekä papit että runoilijat ovat minua vastaan; mutta sittenkin —"

"Te pidätte omaa kirjavaa sieluanne aivan yhtä hyvänä kuin toisten valkoiset ja puhtaat ovat?"

"Kaikki riippuu siitä", Sybert puolusteli, "millä tavalla heidän sielunsa säilyy puhtaana ja miten minä tahrin omani."

"Tuo luostariveli hankki meille pitkän moraaliväittelyn", nauroi Marcia.

"Niin — mutta minä otaksun, että hän ei ole aivan sen arvoinen. Miesparka näytti siltä, kuin hänen sydämensä olisi vielä maailmassa kiinni huolimatta siitä, että hän itse on luostarissa."

"Siinä tapauksessa", vastasi Marcia, "hän on luopunut maailmasta turhan takia, sillä hänen rukouksiaan ei kuulla, jollei sydän ole niissä mukana."

"Se on traagillista!" virkkoi Sybert — "luopuu maailmasta, ja siitä huolimatta loppujen lopuksi tahraa sielunsa!"

He katselivat vakavina toisiinsa ja purskahtivat samassa nauramaan.

"Filosofia on omituista", virkkoi Marcia. "Saattaa mennä miten pitkälle hyvänsä, mutta lopuksi kuitenkin joutuu takaisin lähtökohtaansa."

"'Kuplia, jotka kimaltelevat syntyessään ja häviävät turhanpäiväisen filosofian lavertelevaksi sanahelinäksi'", Sybert lausui hitaasti, tuijottaen tuleen; hän kääntyi taas Marcian puoleen ja virkkoi nauraen: "Miss Marcia, tiedättekö, että minulla on muuan ajatus?"

"Mikä sitten?"

"Se koskee teitä ja minua — luulen, että meistä taitaa tulla erittäin hyvät ystävät."

"Minusta olemme jo olleetkin jonkun aikaa", vastasi Marcia vältellen.
"Kaikki setäni ystävät ovat minunkin ystäviäni."

"Niinkö, sitä en olisi uskonut! Mutta ystävien suhteen on sama kuin politiikan ja uskonnon: niillä ei ole suurtakaan arvoa, ennenkuin itse löytää ne."

Marcia mietti ääneti hänen sanojaan.

"Minun mielestäni", virkkoi Sybert, "olemme koko tämän ajan pitäneet yllä pientä vihollisuutta keskenämme. Mitä arvelisitte, jos rupeaisimme ystäviksi vaihteen vuoksi?"

Marcian valtasi äkkiä ujous, ja hän katsahti pois.

"Koetammeko?" Sybert kysyi hiljaa kääntyen tytön puoleen ja ojentaen kätensä hänelle.

Epäröiden laski Marcia omansa siihen ja Sybert puristi sitä. Hän katsahti tuleen ja sitten jälleen tytön kasvoihin.

"Marcia", hän lausui hiljaa, "oletteko koskaan kuullut toskanalaista sananlaskua, 'Eilisen päivän vihollisista tulee tänään ystävät ja huomenna rakastavaiset'?"

Marcia lehahti punaiseksi ja Sybertinkin kasvoilla ilmeni mielenliikutusta. Marcia veti nopeasti kätensä irti, nousi seisomaan ja virkkoi naurahtaen, mikä sai näiden viimeisten hetkien tunnelman häipymään kuin vuorien taa:

"Taitaa jo tulla myöhäinen ja täti Katherine harmistuisi, jos löytäisi malariapotilaansa jalkeilla odottamassa häntä. Jätän teidät polttelemaan rauhassa."

Sybert nousi ja saattoi hänet eteissaliin. Hän otti uunin reunukselta tukevan kynttiläjalan, sytytti kynttilän ja ojensi sen kumartaen Marcialle.

"Kiitoksia", sanoi Marcia katsahtaen nopeasti hänen kasvoihinsa. Sybert seisoi matolla portaiden juuressa ja katseli iloisesti hymyillen tyttöön.

"*Buona notte*, Signor Siberti", Marcia kuiskasi.

"*Buona notte*, signorina", hän vastasi naurahtaen. "Kauniita unia!"

XVIII Luku.

"Kampaanko korkean vai matalan tukkalaitteen, neiti?"

Marcia, joka istui pitsitetyssä aamupuvussaan peilin edessä, liikahti kärsimättömästi.

"Oh, laita miten haluat, Granton, mutta nopeasti — ehkä matalaksi tällä kertaa. Se sopii paremmin pukuuni. Mutta ole nopea. Minun täytyy kiiruhtaa alas."

"Vielä on hyvää aikaa", vastasi tyttö tyynesti. "Mutta kampaan kyllä nopeammin, jos istutte hiukan rauhallisempana."

"Kyllä, kyllä, Granton; en liikahda viiden minuutin ajalla. Mutta alan jo todella hermostua; en välitä sitten enää mitään näistä kutsuista, kunhan ne vain ovat alkaneet."

"Aivan niin, neiti. Tahtoisitteko kääntää päätänne hiukan tuohon suuntaan. Kas noin, kello on vasta hyvin vähän."

"Niin, mutta minun täytyy mennä alas katsomaan, että Pietro osaa sytyttää valot. Hän on niin tollo, että pitää aina valvoa mitä hän tekee. Ja Granton, niin pian kuin olet saanut Mrs. Copleyn valmiiksi, ole hyvä ja mene auttamaan Biancaa. Hän pukee Miss Roystonia, mutta ei ymmärrä kampauksesta enempää kuin kaniini."

Grantonin äänettömyys ilmaisi myöntymystä ja mielissään Marcian lausumasta kiitoksesta hän alkoi liikkua hiukan vilkkaammin ja kiinnitti taitavasti Marcian kellertävänruskean tukan keveälle solmulle niskaan. Viimeisinä kolmena päivänä talo oli ollut täynnä vieraita, ja vaikka Marcia oli koettanut hyvin kylmäverisesti ajatella tätä iltaa,

hän iloitsi kuitenkin sydämestään, kun se vihdoin tuli. Joka päivä oli tehty ratsastus- ja ajeluretkiä ja keksitty kaikenlaista tilapäistä hauskaa. Paul Dessart oli ollut kaiken johtavana henkenä, ja hän suoriutui osastaan loistavasti. Joka paikassa kuului hänen leikkipuheensa, ja hän oli esiintynyt niin tahdikkaasti, että sekä talon isäntä että emäntä kiitollisina siunailivat häntä mielessään, ja Marcia oli tahtomattaan luonut useammin kuin kerran hyväksyvän katseen häneen. Ja nyt oli sitten Marcian syntymäpäivä ja tanssiaisilta. Hän oli ollut päivän sankari ja saanut osakseen onnitteluja monissa eri muodoissa; se oli luonnollisesti hänestä sangen hauskaa. Iltajunassa tuli yhä lisää vieraita Roomasta, ja Villa Vivalantin kaikki yhdeksäntoista vierashuonetta olivat nyt hyvään tarpeeseen. Kello viiden tee oli jo ollut kuin juhla, iloinen, kirjavapukuinen seura, äänten sorinaa, liikettä, naurua; italialaiset palvelijat liikkuivat vieraiden keskellä kantaen kuppeja ja järjestellen teepöytiä.

Marcia oli tuntenut salaista pettymystä, kun eräs vieraista, jota hän itsekseen oli odotellut, ei ollutkaan saapunut — ja Eleanor Royston oli suoraan lausunut mielipahansa samasta asiasta.

"Mr. Copley", hän virkkoi talon isännälle, kun tämä ojensi hänelle teekupin, "missä on ystävänne Mr. Laurence Sybert?"

"Otaksuttavasti kapinallisia rauhoittamassa. Tällä hetkellä hän harrastaa sitä enemmän kuin tanssiaisia."

"Minun mielestäni ei mikään ole valtiomiehelle mielenkiintoisempaa kuin olla tanssiaisissa! Siinä he juuri oppivat selvittämään salaisuuksia. Hän juuri on minusta Rooman mielenkiintoisin mies", Eleanor valitti. "Olisin tahtonut lisätä hänet kokoelmaani."

"Kokoelmaanne?" Mr. Copley tuijotti häneen hämmästyneenä.

"Niin, intresanttien miesten kokoelmaan", selitti Eleanor. "Älkää ensinkään pelästykö; ei ole tarkoitukseni riistää häneltä päänahkaa. Kokoelmani on puhtaasti sielullinen — se on toistaiseksi kyllin pieni, jotta voin sen säilyttää omassa päässäni. Tämä johtuu vain siitä, että tutkin ihmisluonnetta ja pyrin aina löytämään siitä uusia näytteitä. Teidän Mr. Sybertinne on käsittämätön olento; en oikein tiedä miten häntä arvostelisin."

"Vai niin! Te siis otatte hänet vain tieteelliseltä kannalta." Mr. Copleyn ääni ilmaisi helpotuksen tunnetta. "Jos minä saan antaa tietoja hänestä, niin olen varma, että hän pääsee koristamaan teidän kokoelmaanne."

"Enpä uskokaan", virkkoi Marcia. "Odottakaahan kunnes kuulette, ketä muita siinä on, setä Howard! Eräs Kansasin poliitikko, joka tahtoi tulla runoilijaksi, eräs Claytonin huvipurren insinööri, eräs venäläinen ruhtinas, joka puhuu kuutta eri kieltä, mutta ei osaa ilmaista ajatuksiaan ainoallakaan, ja — ketä muita siinä olikaan, Eleanor? Ai niin! eräs kengittäjä, joka nai palvelustyttösi ja nyt pieksee häntä."

"Sinä kohtelet heitä aivan väärin", huomautti Eleanor. "Nuo ovat vain heidän satunnaisia, ulkokohtaisia ominaisuuksiaan. Se, mikä tekee heidät mielenkiintoisiksi, on sisällistä."

Mr. Copley katsoi häneen huvitettuna, ja istuutui hänen viereensä aikoen ottaa asiasta täyden selvän.

"Siinä luettelossa on paljon mahdollisuuksia", hän vakuutti, "vaikka eihän ihmistä voi arvostella ellei tunne häntä mieskohtaisesti. Saanko

kysyä, kenen kanssa rinnastatte Mr. Sybertin?"

"Oh, hän saa oman lokeronsa. Se juuri tekeekin kokoelmani mielenkiintoiseksi." Tämä tuntui olevan Eleanorille erittäin miellyttävä keskusteluaihe. "Useimmat miehet, katsokaas, ovat sellaisia, että aivan heti näkee heidän lävitsensä ja saa heti sijoittaa heidät joukkoon, jossa jo ennestään on paljon muita; mutta äkkiä sattuu tapaamaan miehen, joka on täydellisesti oma itsensä — mitä ranskalaiset tarkoittavat sanalla *original* — ja sellaista kannattaa tutkistella."

Mr. Copley otti savukkeen ja tarkasteli sitä miettiväisenä. "Näin ollen", hän virkkoi, "ihmisluontoa on siis tutkittava miehessä, — ja teidänkö mielestänne Sybert on sellainen, joka ansaitsee oman lokeronsa?"

"Niin, luullakseni, vaikka en ole aivan selvillä siitä vielä. Sen vuoksi minusta on ikävä, ettei hän tullut tänään. On niin kiusallista kun tuollaiset pikkuseikat jäävät ratkaisematta."

"Surkuttelen teitä sydämestäni, kun olette menettänyt hyvän tilaisuuden. Minä kerron hänelle teidän mielipiteenne."

"Ei mitenkään!" huudahti Eleanor. "Tapaan hänet kyllä jonakin päivänä, ja jos te kerrotte hänelle, en milloinkaan pääse selville totuudesta. Jos osaa toimia heidän itsensä huomaamatta, vain silloin saattaa onnistua."

"Te olette sangen terävä ihminen, Miss Royston."

"Olen jo yhdeksän vuotta ollut seuraelämässä", hän virkkoi nauraen.

"Voitte luottaa siihen, että tunnen miehen!"

"Toivoisin että opettaisitte sen taidon Marciallekin", mumisi Mr. Copley itsekseen kääntyessään menemään portaille vastaanottamaan uusia vieraita.

Vaikka yksi puuttui, oli vieraiden joukossa muita jotka korvasivat hänet, ja Marcia olikin vain ohimenevästi kiinnittänyt huomiota Sybertin poissaoloon. Nauru ja äänten sorina, iloiset valmistukset ja edestakaisin häärivät palvelijat vangitsivat koko hänen huomionsa. Kun Granton kiinnitti hänen kaulaansa Mr. Copleyn ruhtinaallisen lahjan — etruskilaisen mallin mukaan valmistetut käädyt, joissa helmet ja ehjät smaragdit loistivat kilpaa kullan kanssa — oli hän niin ihastuksissaan kuin vain nuori nainen saattaa olla vähän ennen syntymäpäivätanssiaisiaan.

"Kas niin, Granton; nyt olen valmis", hän huudahti, ja kooten pariisilaispukunsa helman hän lennähti ovelle. "Käske toisten kiiruhtaa, sillä pian alkavat vieraat tulla."

Marcia astui alas portaita vetäen mennessään hansikkaita käteensä. Hän pysähtyi hetkiseksi käänteeseen katsellakseen näköalaa edessään. Hän räpäytteli silmiään pari kertaa, sillä hänestä näytti kuin Sybert olisi seisonut portaiden juurella katsellen häntä aivan samaan tapaan kuin silloin, kun he viimeksi olivat toisensa nähneet ja toivottaneet hyvää yötä. Marcia tunsi väristyksen käyvän ruumiinsa läpi, mutta nopeasti hän hillitsi itsensä ja astui alas tervehtimään häntä.

"Mr. Sybert! Pelkäsimme, että ette tulisikaan. Miten pääsitte tänne?"

"Tulin viimeisellä junalla. Olin matkustellut etelässä ja vasta tänään iltapäivällä tulin kaupunkiin."

"Te tulette ja menette aivan kuin näytelmäkappaleessa", Marcia virkkoi. "Olimme jo kokonaan kadottaneet toivomme teidän suhteenne ja kun nostamme silmämme, näemmekin teidät ilmielävänä edessämme."

"Minun mielestäni se on aivan päinvastaista."

"Oletteko tavannut setä Howardia? Saitteko enää mitään paikkaa täällä? Talo on *täpösen* täynnä."

"Kyllä, kyllä, minut on jo toivotettu tervetulleeksi. Vuoteeni on teidän setänne pukuhuoneessa."

"Saatte olla siitä kiitollinen. Pelkään, että seuraava tulija täytyy sijoittaa kellariin."

Sybert ei viitsinyt pitkittää näitä tervetuliaiskohteliaisuuksia, vaan seisoi ääneti katsellen miten Marcia napitti hansikkaitaan. Hän oli tänä iltana erikoisen säteilevä. Tukka näytti tavallista pehmeämmältä kynttilöiden valossa, ja hänen pähkinänruskeat silmänsä säihkyivät innosta. Hänellä oli yllään kaunis, valkea harsopuku, jonka alta hohti viheriää. Helmet hänen kaulassaan säteilivät ja jalokivet kimaltelivat. Hän katsahti Sybertiin ja kosketti helminauhaa kädellänsä.

"Tämän antoi Howard setä minulle syntymäpäivälahjaksi", hän virkkoi. "Eikö se ole ihastuttava? Se on tehty erään ikivanhan kaulakoristeen mukaan, joka on Castellanin muinaiskokoelmassa. Setä lahjoittaa minulle helmiä, ja isä lähettää vehnää."

Marcia kääntyi mennäkseen saliin ja Sybert seurasi häntä. Jos Marcia oli hetkiseksi hämmentynyt Sybertin odottamattoman ilmestymisen johdosta, niin oli hän nyt jälleen saavuttanut täydellisen tasapainonsa. Hän oli taas entistään iloisempi. Hänen käytöksensä oli tuttavallinen, melkeinpä liehittelevä; ja kuitenkin — Sybert pani sen ymmärtävästi hymyillen merkille — hän vältti katsomasta häntä suoraan silmiin. Tuo hetki tulen ääressä oli vielä liian tuoreessa muistossa. He palasivat eteissaliin, ja Marcia kääntyi verannan ovelle. Katosta riippui pieniä, kirjavia lamppuja ja paraillaan sytytteli palvelija samanlaisia pengermällä. Marcia kääntyi Sybertiin päin, joka seisoi hänen takanaan.

"Ette kai mene ulos?" Sybert kysyi.

"Hetkiseksi vain. Tahdon nähdä miltä kaikki näyttää."

Sybert katsahti otsaansa rypistäen hänen paljaisiin olkapäihinsä.

"Tuo signorinalle vaippa!" hän virkkoi ovella seisovalle palvelijalle.

"En minä tarvitse", Marcia sanoi; "on niin lämmin ilta."

Sybert pudisteli päätään ja hymy, jonka Marcia hyvin tunsi, levisi hänen kasvoilleen.

"Oh, jos teillä on jotain sanottavaa, niin puhukaa!" Marcia huudahti. "Mutta älkää katselko minua hymyillen tuolla tavalla. Niin teitte silloin, kun ensi kerran tapasimme — minä en pidä siitä."

"Ei minulla ole mitään sanottavaa. Kun malariaa sairastava nuori nainen tahtoo mennä ulos italialaiseen yö-ilmaan avokaulaisena, silloin jää mies sanattomaksi."

"Ylpeys lämmittää minua."

"Sitä en epäile; mutta jos se sattuisi hetkiseksi horjumaan —". Hän otti pitkän valkoisen huivin palvelijalta ja katseli sitä huvitettuna laskiessaan sen tytön hartioille. Se oli pelkkää harsoa ja pitsiä. "Kaikki on turhuutta, mikä on kotoisin Pariisin muotikaupoista!" nauroi Marcia.

Sybert sytytti savukkeen ja seurasi häntä ulos. "No?" hän kysyi, kun he pysähtyivät kaiteen luo. "Saavuttaako tämä teidän hyväksymisenne?"

"Tämä on ihastuttavaa, eikö totta?" huudahti Marcia luodessaan katseensa talon valaistuun julkisivuun. Ei ollut kuutamo, mutta taivas oli kirkas ja täynnä tuikkivia tähtiä. Koko maisema ympärillä oli pimeä, vain huvila oli kuin elämän ja valon sykkivä sydän. Portille johtava käytävä oli valaistu lyhdyillä, ja paatsamalehdossa loisti pieniä punaisia, valkoisia ja sinisiä valoja oksien välissä, ikäänkuin ne olisivat olleet jotain troopillisien maiden öiseen aikaan kukkivia kasveja. Ikkunoista näkyi edestakaisin hääriviä palvelijoita, orkesteri alkoi viritellä soittokoneitaan, ja kaikkialla näkyi kiihkeätä valmistelua.

"Nyt on siis teidän syntymäpäivänne", Sybert virkkoi. "Olette kai saanut paljon kauniita onnentoivotuksia tänään, Miss Marcia; toivon, että ne kaikki täyttyisivät." Marcia katsahti hänen kasvoihinsa ja Sybert hymyili hänelle vastaan. "Kaksikymmentäkolme vuotta on jo sangen paljon!"

Varjo kulki yli Marcian kasvojen. "Eikö olekin?" lausui hän huoaten. "Minusta kahdessakymmenessä kahdessakin oli kylliksi, — ja nyt

kaksikymmentäkolme! Muutaman vuoden perästä alan jo todella tulla vanhaksi."

Sybert nauroi. "On pitkä aika siitä kuin minä olin kahdenkymmenenkolmen ikäinen — se oli silloin, kun asetuin Roomaan asumaan."

"Kaksitoista vuotta sitten", virkkoi Marcia.

"Sen laskun tekee nopeasti päässään, ketä huvittaa. Minulla ei enää ole siihen halua."

"Ei miehillä ole hätää", sanoi Marcia; "mutta nainen vanhenee niin aikaisin!"

"Ei teidän juuri vielä tarvitse sitä surra. Harmaat hiukset tulevat vasta jonkun ajan kuluttua."

"En minä surekaan", Marcia nauroi. "Ajattelin vain, että mahtaa olla ikävää tulla vanhaksi, eikö totta?"

"On toden totta. Se on elämän suuri tragedia; ja se on kaikilla edessä. Miss Marcia — teillä yhtä hyvin kuin jokaisella köyhällä Castel Vivalantin talonpoikaistytölläkin. Elämässä on kuitenkin loppujen lopuksi jotain oikeudenmukaista."

Marcia käänsi selkänsä valaistulle huvilalle ja katseli yli laajan Campagnan. Se levisi synkkänä ja pimeänä tähtitaivaan alla, vain muutamia paimenten nuotioita paloi siellä täällä, sytytettyinä karkoittamaan ilman myrkyllisiä kaasuja.

"Maailmassa on paljon vääryyttä", lausui Marcia hiljaa.

"Niin on", myönsi Sybert; "ja on vaikea uskoa, että se tulisi milloinkaan muuttumaan — ei tässä elämässä paremmin kuin tulevassakaan."

"Olisi lohdullista ajatella ihmisten onnettomuutta rangaistuksena, jonka he hyvin ansaitsevat."

"Se olisi ihana vakaumus, mutta Italiassa siihen ei voi uskoa."

"Sääli Italiaa!" huokasi Marcia.

"Niin — sääli Italiaa!" Sybert toisti.

Hän viskasi kiivaalla liikkeellä pois savukkeensa ja sytytti heti uuden. Marcia katseli häntä tulitikun valossa. Hänen silmänsä näyttivät tavallista syvemmiltä, leuka entistään voimakkaammalta ja suun ympärillä oli hermostuneita vakoja. Hän näytti laihtuneen viime viikkojen aikana.

He lähtivät kävelemään paatsamalehtoon.

"On heillä kuitenkin jotain hyvitystä", Sybert jatkoi samaa aihetta. "Noilta ihmisparoilta puuttuu monet meidän huvituksemme, mutta ei heillä ole kaikkia meidän huoliammekaan. Castel Vivalantissa on monen monta tyttöä, jotka eivät milloinkaan saa pitää syntymäpäivätanssiaisia, ja joiden elämä on sangen köyhää. He tekevät työtä, syövät ja nukkuvat, rakastavat ja ehkä vihaavatkin ja siinä kaikki. Teillä on paljon muitakin iloja, joita he eivät ymmärrä. Te nautitte esimerkiksi lukiessanne *Egoistia*. Mutta samalla" — hän pysähtyi vähän — "teillä on myöskin kärsimyksiä, joita he eivät ymmärrä. Te olette yksilö, kun he taas ovat yleensä vain inhimillisiä olentoja. Gervasion äiti nai erään miehen ja rakasti häntä

epäilemättä suuresti, vieläpä itki viikon hänen kuoltuaan. Sitten hän nai toisen, eikä nähnyt mitään eroitusta tämän ja ensimmäisen välillä. Hän saa tehdä työtä ankarasti, ehkä toisinaan nähdä nälkääkin, mutta hän pääsee elämän pahimmasta kärsimyksestä, josta te, Marcia, kaikista etuoikeuksistanne huolimatta ette pääse."

"En kuitenkaan vaihtaisi", Marcia vastasi. "Tahdon kokea ja tuntea kaiken."

"Ah!" Sybert huudahti, "niinhän meidän kaikkien pitäisi. Mutta nuo kurjat talonpoikaraukat, jotka tuntevat vain nälkänsä ja surkeutensa, heiltä menee suurin osa elämästä hukkaan. He ovat tuskin inhimillisiä olentoja; he ovat kuin vetojuhtia, työtätekeviä, kärsivällisiä, huolettomia härkiä, jotka menevät minne niitä ajetaan edes uneksimattakaan omasta voimastaan. Se on vääryys; siinä on yhteiskunta heille velkaa; heillä ei ole mitään kehitysmahdollisuutta. Mutta", hän keskeytti naurahtaen, "eihän nyt ole aika kiusata teitä toisten ihmisten murheilla — teidän syntymäpäiväiltananne. Toivokaamme, että teidän osallenne ei niitä tulisi paljon."

He olivat kävellessään tulleet suihkulähteelle ja pysähtyivät siinä. He seisoivat kahden ihanassa lehdossa; satakieli heläytteli suloisia säveleitään oksalla heidän päänsä päällä. Marcia hengitti syvään ja katseli hämärää, vihreätä käytävää, jota myöten he olivat tulleet. Hän tunsi, että Sybert katseli häntä, ja hitaasti hän kohotti päänsä ja kohtasi hänen katseensa. He seisoivat hetken niin; mutta samassa kuului pyörien ratinaa; Marcia säpsähti ja kääntyi lähtemään.

"Vieraita alkaa tulla. Pelkään, että täti Katherine kaipaa minua", hän virkkoi hiukan vapisevalla äänellä.

Sybert seurasi häntä ääneti.

Joku oli kerran sanonut, että Sybertin äänettömyys merkitsi enemmän
kuin muiden ihmisten sanat, ja kun he nyt yhdessä palasivat, koetti
Marcia miettiä, kuka sen oli lausunut. Ah niin — hän muisti jo!
Kreivitärhän se oli.

XIX Luku.

Koko illan, nauraessaan ja puhellessaan vieraiden kanssa, seurasi Marcia vaistomaisesti Sybertin liikkeitä. Hän näki hänen etuhuoneessa laskettelevan sukkeluuksia Englannin lähettilään seurassa. Hän näki hänen puhelevan Eleanor Roystonin kanssa ja kumartuvan kreivitär Torrenierin puoleen. Ja kerran, kun Marcia tanssi ohitse, hän näki vilaukselta oven suussa hänen tummat kasvonsa. Hän seurasi silmillään Marciaa, ja silloin tyttö antoi mielessään hänelle anteeksi sekä Eleanorin että kreivittären. Hän tutki koko ajan ihmetellen itseään. Sybert oli äkkiä tullut hänelle ainoaksi henkilöksi huoneessa, josta hän välitti, ja samalla kun hän kuunteli, mitä muut herrat hänelle puhuivat, hänen mielessään koko ajan väikkyi Sybertin kuva sellaisena kuin hän oli ollut tuona äänettömänä hetkenä suihkulähteen luona. Hän eli kuin huumauksessa koko illan, odottaen koko ajan sitä ainoata tanssia, joka hänellä oli Sybertille varattuna.

Illan jo lähetessä loppuaan, havahtui Marcia äkkiä, kun huomasi kävelevänsä puistokäytävällä Paul Dessartin rinnalla. Hän oli lörpötellyt kaikenlaista eikä oikein itsekään käsittänyt miten oli siihen joutunut. Vaistomaisesti hän nyt koetti panssaroida itsensä; hän

tunsi mitä oli tulossa ja yritti parhaansa mukaan vielä torjua sitä. Kunhan vain pääsisi takaisin ihmisten joukkoon! Hän pysähtyi ja kääntyi katsomaan valaistua huvilaa, josta tanssimusiikin keskeltä saattoi erottaa äänten sorinaa ja naurua. Häntä halutti kääntyä pois ja juosta tiehensä. Paulkin oli pysähtynyt ja katseli häneen kysyvästi.

"Minä — minä luulen, että olisi parasta kääntyä takaisin", Marcia sammalsi. "Tämä tanssi on kohta lopussa, ja —"

"Emme lähde juuri vielä", vastasi Paul. "Tahtoisin puhella teidän kanssanne. Uhratkaa minulle parisen minuuttia, Marcia. Tulkaa tänne istumaan ja kuulkaa mitä sanon."

He astuivat pieneen ympyrään suihkulähteen luona ja Marcia vaipui penkille, ja katsoi rukoilevasti Pauliin. Nyt ei saattanut enää esittää mitään verukkeita; molemmat tiesivät, että nyt oli asia selvitettävä, ja Paul kävi siihen käsiksi suoraan.

"Niin, Marcia, tahdotteko tulla vaimokseni?"

Marcia istui hypistellen hermostuneena viuhkaansa, koettaen mielessään keksiä vastausta, joka ei loukkaisi Paulia.

"Olen ollut kärsivällinen; en ole teitä kiusannut. Teidän täytyy jo olla selvillä päätöksestänne. Teillä on ollut kuukausi aikaa — se kuukausi ei ole minulle ollut erittäin hupainen. Sanokaa nyt minulle, Marcia. Älkää antako minun enää kauemmin odottaa."

"Oh Paul!" lausui Marcia katsellen häntä pelokas ilme silmissään.
"Kaikki on erehdystä."

"Erehdystä! Mitä tarkoitatte? Marcia, minä luotin teihin. Ettehän voi minua hyljätä. Sanokaa pian!"

"Antakaa minulle anteeksi, Paul", Marcia sopersi tuskissaan. "Mi — minä erehdyin. Luulin silloin luostarissa — —"

Paulista tuntui kuin Marcia olisi ollut soljumaisillaan hänen käsistään, ja hänen täytyisi taistelemalla koettaa voittaa hänet takaisin. Hän tarttui tytön käteen, kumartui intohimoisesti hänen puoleensa ja puhui niin kiihkeästi, että sanat melkein takertuivat kurkkuun.

"Niin, silloin luostarissa. Silloin välititte minusta hiukan, eikö totta, Marcia — välitittehän hiukan? Annoitte minun toivoa — sanoittehan, että ette rakastanut toista — ja te olette aina siitä asti ollut niin ystävällinen minulle. Koko tämän kuukauden olen elänyt tuon ainoan hetken muistosta. Sanokaa minulle mikä teitä vaivaa — älkää antako minkään tulla välillemme. Meillä on ollut niin ihana kevät — miksi sen täytyisi nyt loppua? Me olemme eläneet Arkadiassa, Marcia — te ja minä. Jääkäämme sinne ainiaaksi. Miksi me palaisimme takaisin — miksi emme painuisi yhä syvemmälle yhdessä? Jos silloin välititte minusta, niin teette sen nytkin, sillä minä en ole muuttunut. Sanokaa, miksi epäröitte. En tahdo pakoittaa teitä ratkaisuun, mutta tämä epävarmuus on minulle kuin helvetti."

Marcia kuunteli voimatta tuskin hengittää ja tunsi kuin huumaantuvansa hänen kiihkeistä sanoistaan. Hän istui kuin horroksissa katsellen Pauliin tuskaisin silmin, ja huulet yhteenpuristettuina. Hän ei voinut koota ajatuksiaan voidakseen vastata hänelle. Mitä hän saattaisi sanoa, hän tuskissaan kysyi itseltään. Miten hän osaisi selittää asian?

Paul oli kumartunut eteenpäin ja katseli kiihkeänä Marciaa silmiin odottaen, että hän sanoisi jotain. Samassa kuului askeleita hiekkakäytävältä. Molemmat säpsähtivät ja nostaessaan katseensa,

he näkivät Laurence Sybertin savuke suupielessään astelevan käytävällä. Kun hän huomasi heidät, hän pysähtyi kuin naulattuna, ja hetkisen ajan silmäilivät nuo kolme ääneti toisiaan. Sitten Sybert äkkiä suoristautui, kumarsi jäykästi, mumisten samalla jotain anteeksipyyntöjä ja käännähti ympäri.

Marcia vuoroin punastui ja kalpeni ja riuhtaisi kätensä irti.

Paul katseli häntä hetkisen ja hänen silmiinsä tuli synkkä ilme. "Te rakastatte Laurence Sybertiä!" hän kuiskasi.

Marcia vetäytyi sohvan kulmaan ja kätki kasvonsa selkänojaa vasten.
Paul kumartui hänen ylitsensä.

"Katsokaa minuun"; hän huudahti; "sanokaa että se ei ole totta. Ettehän saata, Marcia! Te olette pettänyt minua. Te ette ole sanonut totuutta. Niin, kyllähän minä ymmärrän, te olette varonut antamasta lupauksia sanoin, mutta te olette niitä antanut monella muulla tavalla, ja minä olen luottanut teihin. Olen ollut kyllin mieletön uskoakseni teidän tarkoittavan täyttä totta, kun te olettekin vain leikitellyt koko ajan!"

Marcia nosti silmänsä ja katsoi häneen. "Paul, sitä en ole tehnyt. Siinä erehdytte. En käsitä muuta, kuin että olen muuttunut; en osaa selittää. Silloin luostarissa luulin rakastavani teitä paljonkin. Ja jollei Margaret olisi tullut, niin kenties — en ole hetkeäkään halunnut pettää teitä, tiedättehän sen."

"Sanokaa minulle, ettehän rakasta Sybertiä."

"Paul, teillä ei ole oikeutta —"

"Minulla ei ole oikeutta! Sanoitte, että teillä ei ollut mielessänne ketään muuta, ja minä uskoin teitä; ja nyt kun pyydän selitystä työnnätte minut luotanne. Olette kai alkanut väsyä minuun näinä viime päivinä, ja —"

"Teillä ei ole *oikeutta* puhua minulle tuolla tavalla. En ole tahtonut pettää teitä. Te kysyitte rakastinko ketään toista, minä vastasin kieltävästi, ja se oli totta. Olen niin, niin pahoillani, että loukkaan teitä, mutta onhan parempi, että kaikki tulee selväksi nyt."

Paul nousi seisomaan naurahtaen katkerasti.

"Oh niin, tietysti on parempi, että asia nyt on ratkaistu. Olisi vain ollut vieläkin parempi, jos jo aikaisemmin olisitte sen päättänyt."

Hän kääntyi ympäri ja alkoi synkkänä potkia suihkulähteen reunustaa.
Marcia astui hänen luokseen ja kosketti hänen käsivarttaan.

"Paul", hän virkkoi, "en voi antaa tämän loppua näin. Tiedän kyllä että olen menetellyt väärin, mutta en niinkuin te luulette. Pidin teistä niin paljon."

Paul kääntyi ja hänen nähdessään kyyneleitä Marcian silmissä, hänen vihansa heti asettui.

"Oh, minä ymmärrän. Ei minulla ole syytä puhua niin — mutta — olen niin nöyryytetty, käsitättehän. Älkää itkekö, ettehän voi sille mitään. Jos ette voi minua rakastaa, niin ette voi, ja siihen se jääköön. Kyllä minä vielä toivun, Marcia." Hän hymyili surullisesti. "En minä jää kädet ristissä ruikuttamaan, jos en voi saada sitä mitä tahdon. Olen ennenkin tullut ilman toimeen." Hän tarjosi Marcialle

käsivartensa. "Emmekö lähde nyt? Pelkään, että teiltä menee tansseja hukkaan."

Marcia tarttui tahdottomana hänen käsivarteensa, ja he palasivat ääneti huvilalle. Paul vei hänet eteissaliin, kumarsi hänelle silmät maahan luotuina ja lähti takaisin ulos. Marcia tunkeutui ihmisjoukon keskitse. Hänen täytyi nauraa ja rupatella parin kolmen ryhmän kanssa, ennenkuin pääsi yläkerran portaille. Kun hän vihdoin tuli omaan huoneeseensa, hän vaipui oven lukittuaan maahan vuoteen viereen. Surut olivat yllättäneet hänet aikaisemmin, kuin hän oli osannut aavistaakaan, ja samalla kun hän tunsi omantunnonvaivoja ja syvää sääliä Paulia kohtaan, lepäsi hänen sydämellään toinen, lyijynraskas paino. Se oli Sybertin katse hänen kääntyessään pois.

Silloin naputettiin ovelle ja avainta väännettiin.

"Marcia, Marcia!" kuului Eleanor Roystonin ääni. "Oletko siellä?" Marcia kohotti päätään ja kuunteli hiljaa.

Taas naputettiin. Hän nousi ja meni ovelle.

"Mitä haluat?" hän kysyi.

"Tahtoisin tulla sisään. Minä täällä olen — Eleanor. Avaa ovi. Miksi et tule alas?"

Marcia suoristi pukuansa, silitti tukkaansa ja avasi oven.

"Kaikki kysyvät sinua. Lähettiläs sanoi, että olit luvannut — mutta mikä sinun on?"

Marcia vetäytyi nopeasti varjoon. Eleanor astui sisään ja sulki oven jäljessään.

"Mikä nyt on, lapsi parka?" kysyi hän uudestaan. "Sinä olet itkenyt! Onko Paul —?" hän kysäsi äkkiä. Eleanorin havaintokyky oli harvinaisen kehittynyt. "Hän mahtoi olla hyvin inhoittava", hän jatkoi käsittäen Marcian vaitiolon myöntymiseksi. "Sellainen hän saattaa olla toisinaan. Mutta totta puhuen, hänellä on siihen syytäkin. Minun mielestäni sinä ansaitset sen."

Marcia vaipui murheissaan tuolille, ja Eleanor käveli ympäri huonetta tutkien sen koristuksia.

"Oh, tiesin kyllä, että hän rakasti sinua. Paul ei voi mitään peittää. Jos kellään, niin hänellä ainakin on sydän kielellä. Mutta käsitätkö mitä sanon, Marcia: sinä olet leikitellyt jotenkin ylimielisesti. Ei ole laillistakaan ehdoin tahdoin antaa miehen rakastua."

"Minä en ole leikitellyt. En tarkoittanut sitä."

"Oh, loruja! Miehet eivät rakastu, jollei heitä siihen yllytä; en ole sokea — olen tarkannut sinua. Jos tahdot kuulla mitä ajattelen, niin sanon, että olet menetellyt hyvin väärin Paulia kohtaan."

"Tiedän sen", vastasi Marcia onnettomana; "sinä et voi syyttää minua ankarammin kuin mitä itse teen. Mutta et sinäkään voi rakastaa, jos se on sinulle mahdotonta."

"En moiti sinua siitä että sinä et rakasta häntä, vaan siitä että hän rakastaa sinua. Olisit ehkä voinut välttää sen, jos olisit ollut varovaisempi. Mutta enpä tiedä olenko minä oikeutettu sinua siitä torumaan." Eleanor istahti naurahtaen tuolille, nojasi pään käteensä ja katseli Marciaa. "Minulla on eräs käsitys, Marcia — se on enemmänkin kuin käsitys; se on jonkunlainen taikausko, että kerran saamme itse maksaa kaikista teoistamme. Olen

kahdenkymmenenkahdeksan vuoden vanha, ja monet miehet ovat rakastuneet minuun, kun taas minä itse olen säilynyt aivan kylmänä. Mutta kerran vielä rakastun itse syvästi — ja silloin käy niin, että joko hän ei rakasta minua tai jotain tulee välillemme, niin että emme voi saada toisiamme. Siitä tulee tragedia. Tiedän sen niin varmaan, kuin nyt tässä istun. Saan maksaa niiden yhdeksän vuoden edestä, jotka olen elänyt seuraelämässä, vieläpä korkoineen. Se saa minut uhkarohkeaksi; olen jo niin paljon velkaa, että pieni lisä ei merkitse mitään. Mutta tiedän, että minunkin murhenäytelmäni lähenee, ja mitä kauemmin se viipyy, sen surullisempi siitä tulee. Se on ehdoton totuus; sinäkin saat siitä oman osasi, Marcia."

Marcia hymyili surullisesti. Ei hän nyt olisi kaivannut tuollaisia sanoja. Hän jo itsekin ennusti sen kohtalokseen, eikä Eleanorin olisi tarvinnut pukea sitä sanoiksi.

"Mitä Pauliin tulee, et tietystikään olisi voinut toisin menetellä. Ette nyt, paremmin kuin vastakaan, sovi toisillenne. Paul tarvitsee objektiivisemman luonteen — sellaisen, joka ei ajattele liikaa, — kuten esimerkiksi, niin, vaikkapa Margaretin. Ei sinun tarvitse surra, Marcia, kyllä Paul siitä toipuu." Hän nousi naurahtaen toistamiseen ja asettui Marcian eteen. "Tehty on tehty eikä sitä voi auttaa; ei siinä itku hyödytä. Mutta ota huomioon sanani, Marcia Copley, sinä itse rakastut joskus, ja se kostaa Paulin. Sinulla on vielä edessäsi monta vuotta ja hyvää aikaa. Tule nyt; meidän on palattava alas. Vieraat lähtevät kohta. Huuhdo silmäsi, minä kiinnitän tukkasi paremmin."

Marcia meni alakertaan ja nauroi ja tanssi taas kuten ennenkin. Mutta kesken kaiken hänen täytyi pysähtyä ihmettelemään, että hän saattoi sen tehdä. Kun vieraat vihdoin alkoivat lähteä, tunsi Marcia suurta helpotusta sydämessään. Kerran, hyvästellessään muutamia

vieraitaan, sattui hän näkemään, miten Sybert kumartui suutelemaan kreivittären kättä. Marcia tarkasteli salaa hänen kasvojaan, mutta ne näyttivät tutkimattomammilta ja synkemmiltä kuin milloinkaan. Niin pian kuin viimeiset vaunut olivat vierineet pois, riensi Marcia yläkertaan omaan huoneeseensa; mutta vasta kauan senjälkeen, kun aurinko oli noussut, sulki hän silmänsä. Hän mietti miettimistään Eleanor Roystonin ennustusta.

XX Luku.

Tanssiaiset olivat ohi, vieraat lähteneet ja Villa Vivalanti vaipui taas tavanmukaiseen rauhalliseen uneliaisuuteensa, unohtaen tuon äkillisen ilonpurkauksensa. Päivät muuttuivat lämpimiksi. Valkoiset muurit kylpivät auringonpaisteessa, hyönteiset surisivat puutarhan tuoksuvissa kukkalavoissa, paatsamalehto viheriöitsi, suihkulähde lorisi, ja kaikki oli niin ihanan italialaista, ja niin kovin, kovin yksinäistä! Kun keskipäivä oli kuumimmillaan, istui Marcia vanhan huvilan raunioilla tai käveli pitkin lehtokäytäviä, mieli täynnä sekavia ajatuksia. Hän ei ollut tavannut Paul Dessartia eikä liioin Laurence Sybertiä syntymäpäiväiltansa jälkeen. Hän ei saattanut mielihyvin muistella tuota hetkeä suihkulähteen luona, jolloin he kolme olivat ääneti silmäilleet toisiaan. Mutta hän ei saanut mielestään tuota hetkeä ja yhä uudelleen se kohosi hänen muistiinsa.

Sybertistä Marcia ei tietänyt mitään. Tiedustellessaan joskus ohimennen sedältään, milloin hän taas tulisi käymään talossa, sai hän vastaukseksi, että Sybertillä oli nykyään tärkeämpiä asioita mietittävinään kuin huviretket Sabine-vuoristoon. Sensijaan oli Paul